

24.11.2008

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep

0032 OSLO

Vår ref.
08/1267-11/GG

Arkivkode
U41

Deres ref.

Dato
21.11.2008

NOU 2008:5 - RETTEN TIL FISKE I HAVET UTENFOR FINNMARK MELDING OM VEDTAK

Kommunestyret behandlet i møte 20.11.2008 sak 54/08. Følgende vedtak ble fattet:

Det vises til kystfiskeutvalget for Finnmark sin utredning som ble overlevert til Fiskeri- og kystministeren i februar i år.

Kystfiskeutvalget konkluderer med at folk som bor i fjordene og langs kysten av Finnmark har en *rett* til fiske i havet utenfor Finnmark. Grunnlaget for retten er historisk bruk og folkerettens regler om urfolk og minoriteter (FNs menneskerettskonvensjon og ILO-konvensjonen). Denne retten gjelder uavhengig av fiskerireguleringer, (men bærekraftig bruk gjelder fortsatt)

Vurderingen om at det både rettslig sett og politisk sett er best begrunnet å anse disse rettighetene som områderettigheter er den eneste farbare vei for et fredelig samkvem i Finnmark. Like rettigheter til alle, uavhengig av etnisitet. Våre rike naturressurser må utnyttes til beste for fylkets innbyggere, og sikre utvikling og vekst i Finnmark.

Kystfiskeutvalget foreslår at denne retten sikres via egen lov.

Kommunestyret i Berlevåg registrerer at rettsgrunnlaget for samer og andres rett til fiske i havet utenfor Finnmark synes å være veldig klart. Samtidig finner vi iverksettelsen av denne retten vanskelig. Fiskeressursene defineres i dag som en nasjonal ressurs. Fiskeressursene er begrenset, og myndighetene har måttet innføre reguleringer av ressursen i form av kvoter. Dette er i dag den største utfordringen for iverksettelsen av den foreslåtte loven. Hvem skal gi fra seg kvote for at Finnmarkingene skal kunne benytte seg av sin rett til å starte som fisker?

Kommunestyret i Berlevåg gjennomgår utvalgets forslag og kommenterer disse ut fra hvordan de kommer til å fungere, ikke minst for fiskerne i Finnmark. Vi forutsetter at endringer fører til forbedringer for fiskeriene og generer økt aktivitet, både på sjø og land. Dette vil ikke komme i konflikt med målet om å sikre sjøsamisk kultur, så lenge kultur ikke defineres som et statisk begrep, men omfatter en modernisert næring. Målet må være å rekruttere nye til næringa, samt å ivareta eksisterende næringsutøvere.

Utvalget fastslår at retten til fiske knytter seg til rett til eget forbruk, rett til å begynne som fisker i næring og som yrkesfisker å kunne fiske en mengde som gir grunnlag for en husholdning, enten som levevei eller sammen med annen næring. Denne rett er ikke avhengig av at en kjøper en kvote, og gjelder alle bosatt i Finnmark.

Kommunestyret i Berlevåg slutter seg til prinsippet om at en slik rett ikke kan utløse et krav om kjøp av kvote, men en tildeling. Prinsippet om en mengde fisk som gir grunnlag for en husholdning, er vanskelig å definere på generelt grunnlag. En husholdning er et tøyelig og mangesidig begrep. Denne retten bør tallfestes, enten i forhold til en regulering knyttet til et visst antall G, eller til en garanti for en minimumskvote, av en gitt størrelse. Dette er så prinsipielt at det må avklares av Stortinget og ikke overlates til et eventuelt styre eller en annen forvaltning.

Utvalget angir en særlig rett (den som utløser konklusjonen om rettigheter til fiske i Finnmark) til fiske for de som er bosatt ved den enkelte fjord. "Fjordretten".

Utenfor fjordene har fiskere bosatt utenfor Finnmark rett til fiske på lik linje med finnmarksfiskerne. Dette er et viktig prinsipp både for fiskere fra Finnmark og for fremmedfiskere. Aktiviteten i samfunnene langs kysten av Finnmark har alltid vært avhengig av fremmedfiskere. Fiskerne har fulgt fiskens vandringer og fisket der fisken til enhver tid har befunnet seg. Sesongsvingninger har alltid preget råstofftilgangen til landindustrien, og at fremmedfiskere har levert fisk i Finnmark har vært med på å sikre landindustriens ansatte en anstendig årslønn.

En egen regulering av fisket på fjordene kan dempe en del av de konfliktene vi har hatt i tilknytning til bruk av i særlig grad aktive redskaper nært land og i fjordene. Når "fjordlinja" skal defineres ser vi det som viktig at det tas hensyn til tradisjonelle fiskerier som ex. flyndrefiske på tradisjonelle flyndrefelt. Dette har vært et viktig fiske for kystflåten av snurrevadbåter.

Kommunestyret i Berlevåg slutter seg til forslaget om at det ikke skal skilles mellom finnmarksfiskere og fremmedfiskere på muligheter for å fiske i farvannene utenfor fjordlinja.

Når det gjelder regulering og forvaltning av havet utenfor Finnmark, mener kommunestyret i Berlevåg at det må utredes ordninger innefor dagens etablerte nasjonale system.

Å bygge på etablert fiskerikompetanse vil styrke Finnmark i større grad enn innføring av Finnmark Fiskeriforvaltning vil gjøre.

Den rettigheten som avleder forslaget om et nytt styringsorgan, Finnmark fiskeriforvaltning kan i følge utvalgets utredning, knyttes til sjøsamenes eksklusive rettigheter i fjordene i Finnmark. En egen regulering og forvaltning kan teoretisk kun knyttes til fjordretten. Utvalget anser det som lite realistisk å gjennomføre, samt uheldig for fylket som helhet.

Kommunestyret i Berlevåg deler denne oppfatningen, men viser til at det er svært viktig å finne gjennomførbare og samlende løsninger for regulering og forvaltning. Denne løsningen må sikre fiskernes rettsikkerhet, samt fiskerifaglig kompetanse, fiskermedvirkning og urfolkets rett til medinnflytelse og medbestemmelse. Det er således svært mange hensyn som skal veies opp mot hverandre. I tillegg må det være et krav til resultatet av dette at det skal være et system som blir bedre for fiskerne, innbyggerne og fellesskapet i Finnmark.

Ved innføring av regulerings- og forvaltningsordninger innenfor dagens nasjonale system, bør en søke å videreutvikle den fiskerikompetanse som finnes i Finnmark i tilknytning til Fiskeridirektoratets regionkontor i Finnmark, samt styrke Fiskerikontorene som ligger i kommunene. Ved å videreutvikle denne kompetansen sikres en faglig forsvarlighet, en sikrer hensynet til at fisken er en vandrende art som ikke bare befinner seg i Finnmarkssonen, og en sikrer samspillet i forvaltningen mellom Finnmarkssonen – fra "fjordlinja" til 4 - mila. Dette samspillet må være tilstede for å sikre en bærekraftig forvaltning av hele havet utenfor Finnmark.

Med en målsetning om å sikre kvoter og fordele disse i Finnmark, må dette arbeidet knyttes opp mot Storting og regjering, da sikring av kvoter til oppfyllelse av rettigheter tilligger staten. Fiskeridirektoratets regionkontor samt lokalkontorene langs kysten, kan forvalte ressursene ut fra lovens intensjon, samtidig som det tas hensyn til en helhetlig forvaltning både i og utenfor Finnmarkssonen. Denne modellen krever at kompetansen knyttet til både regionkontoret og kontorene i kommunene styrkes, og antall stillinger utvides.

Flere av forslagene i NOU 2008:5 krever en juridisk avklaring for næringen og videre utredning før de eventuelt kan realitetsbehandles og iverksettes.

Det gjelder forslaget om rett til kvote, også omtalt som gratis deltakeradgang. En slik rett vil utvilsomt være positivt for rekruttering til fiskerinæringa i Finnmark. Imidlertid vil det medføre problem at vi i samme fylke vil ha fiskere i den minste størrelsesgruppen (under 11 m) med gratis deltakeradgang og fiskere som har investert i rettigheter. Det sier seg selv at de som har betalt for rettighetene vil ha større gjeldsbyrde enn de som har fått tildelt gratis deltakeradgang.

Fylkesbindingene for salg av rettigheter utenfor Finnmark, kan som en konsekvens av dette, revurderes, men det kan igjen føre til at Finnmark tappes for kvoter.

Problematikken knyttet til eksisterende rettigheter/nye gratis deltakeradganger må utredes nærmere.

Det er også viktig at retten til gratis deltakeradgang sikres i avskrivningstiden på et fartøy, minimum 15 år. Det av hensyn til eksterne finansieringskilder.

Videre må statens finansieringsforpliktelser, både overfor de som er i besittelse av fiskekvoter i Finnmark i dag, samt overfor de nye som tildeles uomsettelige kvoter etter rettigheter, fastslås.

Det må foreligge en utredning om hvordan tilføring av ekstra kvoter til Finnmark skal ivaretas og hvilke konsekvenser dette medfører for resten av landet.

Kommunestyret i Berlevåg mener styringen av dette arbeidet primært må tillegges Fiskeri- og kystdepartementet, samtidig som Sametinget, som det folkevalgte organ for den samiske befolkning i Norge, deltar i dette arbeidet gjennom en tilpassning av dagens konsultasjonssystem med Regjeringen. Det eksisterende regionale fiskeridirektorat vil utøve forvaltning og reguleringsbestemmelser.

Enstemmig vedtatt

Med hilsen

Geir Goa
kontorsjef